

نگاهی بر زندگی، آثار و احوال شاعر نابینای خراسان، رودکی سمرقندی

سمانه ابوالقاسمی

دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، پیام نور ساری

چکیده:

درباره چند تن از بزرگان سخن ایران دشواری بسیاری است که از نام، نسب، تاریخ ولادت، درگذشت و جزئیات دیگر زندگی شان صحبت کرد؛ زیرا شهرت و انتشار آثارشان چنان در میان مردم ایران و جهان در گرفته است که به جزئیات درباره آنها اهمیت نداده اند. در حقیقت شهرت و زبان آوری رودکی زندگی او را تحت تأثیر قرار داده است. چنانکه درباره فردوسی نیز هنوز مجهولات فراوان در پیش داریم. شعر در عرف منطقی، کلامی مخیمل است. در اشعار قرن ۳ تا ۵ هماهنگی تصویرها و عناصر خیال شاعرانه بسیار قابل ملاحظه است. شعر رودکی نیز از ذهن او و طبیعت محسوس و مادی کمک می گیرد و به شکلی تأثیرگذار بر مخاطب بیان می شود. در اشعار رودکی با باور به ناپایداری و بی وفایی جهان، اندیشه غنیمت شمردن فرصت، شادی، شادخواری و مرثیه ای دردناک روبه رو می شویم. قدیم ترین شعر مکتوب دری در نیمه اول قرن سوم هجری در خراسان ساخته شد و نخستین شاعرانی که نام آنان در مآخذ تاریخی آمده است، حنظله بادغیسی، محمود وراق هروی، محمدبن وصیف سگری، پیروز مشرقی، بوسلیک گرگانی، ... و رودکی سمرقندی هستند. نخستین سرایندگان شعر فارسی به روزگار طاهریان و صفاریان ظهور کرده اند، اما رودکی سمرقندی بعد از آنها در روزگار سامانیان زبان پارسی را به اوج رسانید او توانست زبان دری را از سیطره زبان عربی بیرون بیاورد که پایه ای محکم در شعر زبان پارسی بنا نهاد. نگارنده با مطالعه در زندگی، آثار و احوال این بزرگ شاعر به شناخت هر چه بیشتر و بهتر او، آثار و روزگارش می پردازد. واژگان کلیدی: رودکی سمرقندی، نابینایی، روزگار اجتماعی، آثار، سبک.